

ASSOTSIATSIOON
EUROOPA LIIDU
JA EGIPTUSE
VAHEL

Assotsiatsiooninõukogu

Brüssel, 16. juuni 2022
(OR. en)

UE-EG 2803/22
ADD 1

MÄRKUS

Teema: LISA: ELI-EGIPTUSE ASSOTSIATSIOONINÕUKOGU SOOVITUS ELi ja
Egiptuse partnerluse prioriteetide kohta aastateks 2021–2027

ELi ja Egiptuse partnerluse prioriteetid aastateks 2021–2027

I. Sissejuhatus

Kõnealuste **partnerluse prioriteetide** eesmärk on tegeleda ELi ja Egiptuse ees seisvate ühiste mureküsimustega, edendada ühiseid huvisid, tagada pikaajaline stabiilsus ja kestlik areng Vahemere mõlemal kaldal, tugevdada koostööd ja kasutada ära suhete kasutamata potentsiaal. Prioriteetides pööratakse erilist tähelepanu koostöö tugevdamisele, juhindudes Egiptuse kestliku arengu strateegiast („Sustainable Development Strategy – Vision 2030“) ning ELi Vahemere piirkonna uues tegevuskavas¹ kirjeldatud Euroopa naabruspoliitikast ja Lõunanaabruse majandus- ja investeerimiskavast,² Euroopa rohelisest kokkuleppes ning nõukogu 16. aprilli 2021. aasta järeldustest uuendatud partnerluse kohta lõunanaabrusega,³ ning COVID-19 pandeemia negatiivse sotsiaal-majandusliku mõju leevendamisele, sealhulgas majanduse keskkonnahoidlikule, digitaalsele, vastupidavale ja kaasavale taastumisele. ELi-Egiptuse assotsieerimislepingus on sätestatud koostöö üldine raamistik ja partnerluse prioriteetid. Partnerluse prioriteetid juhivad kestliku arengu tegevuskavast aastani 2030,⁴ ÜRO kestliku arengu eesmärkidest, Pariisi kliimakokkuleppes ning ühisest pühendumisest demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste austamise universaalsetele väärtustele. Lisaks on need kooskõlas Euroopa Ülemkogu 10.–11. detsembri 2020. aasta järeldustes⁵ väljendatud sooviga luua ELi strateegilise prioriteedina demokraatlik, stabiilsem, keskkonnahoidlikum ja jõukam lõunanaabrus.

II. Prioriteetid

Partnerluse prioriteetid peaksid aitama kaasa inimeste ootuste täitumisele Vahemere mõlemal kaldal, ennekõike tagades kaasava kestliku arengu, sotsiaalse õigluse, inimväärset töövõimalused, soodsad majanduslikud väljavaated ja oluliselt paremad elutingimused. Nende eesmärkide põhiaspektideks on kaasav majanduskasv, mida toetavad innovatsioon, tulemuslik ja kaasav valitsemine, mille aluseks on õigusriik, inimõigused ja põhivabadused, sealhulgas sotsiaalsed ja tööõigused, naiste mõjuvõimu suurendamine soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks ning lapse õigused. Samuti arvestatakse prioriteetides ELi ja Egiptuse vastavate rollidega, mida nad täidavad rahvusvahelisel arenil, eesmärgiga edendada nii nendevahelist kahepoolset koostööd kui ka

¹ JOIN(2021) 2 final

² SWD(2021) 23 final

³ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/news/new-agenda-mediterranean-council-approves-conclusions-renewed-partnership-southern_en

⁴ ÜRO resolutsioon 70/1 „Muudame oma maailma: Kestliku arengu tegevuskava aastani 2030“

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>

piirkondlikku ja rahvusvahelist koostööd. ELi ja Egiptuse vahelise ühenduvuse parandamine, pöörates erilist tähelepanu arukale liikuvusele, automatiseeritud ja elektroonilisele liikuvusele, digipöördele ja keskkonnahoidlikule majandusele, on oluline, et pakkuda selles kontekstis uusi koostöövõimalusi. Partnerluse prioriteetide saavutamisele aitab kaasa Vahemere piirkonna uue tegevuskava majandus- ja investeerimiskava juhtalgatuste rakendamine sealhulgas Euroopa tiimi algatuste kaudu. Need moodustavad olulise osa ELi ja Egiptuse vahelisest koostööst ning aitavad kaitsta Vahemere piirkonna ühiseid huve ja kaupu.

COVID-19 pandeemia on tekitanud raskusi riiklikele tervishoiusüsteemidele ning avaldanud sügavat mõju majandusele ja ühiskonnale. EL ja Egiptus teevad tihedat koostööd pikaajalise sotsiaal-majandusliku taastamise ja kestliku arengu valdkonnas. Mõlema poole eesmärk on maksimeerida COVID-19 järgse majanduse taastamise kasu ja leevendada võimalikke tagajärgi.

Seega juhindutakse partnerlussuhtes järgmistest üldprioriteetidest:

1. Egiptuse kestlik tänapäevane majandus ja sotsiaalne areng

EL ja Egiptus kui olulised partnerid teevad koostööd Egiptuse kestliku arengu strateegias („Sustainable Development Strategy – Vision 2030“) sätestatud sotsiaal-majanduslike eesmärkide saavutamise nimel, pöörates erilist tähelepanu kestliku arengu vajadustele.

a) Vastupidavuse suurendamine, heaolu loomine ning digi- ja rohepöörde toetamine

Egiptus on seadnud kindlaks eesmärgiks saavutada pikaajaline sotsiaal-majanduslik kestlikkus, muu hulgas luues toetavama keskkonna **kaasavale majanduskasvule ja inimväärsete ja tootlike töökohtade loomisele**, ennekõike noorte ja naiste jaoks, sealhulgas õhutades mitteametliku sektori majandusse integreerimist. Pikaajalise majandusliku kestlikkuse eesmärgil hõlmab see meetmeid, mis suudavad suurendada eelarvepoliitilist manööverdamisruumi, et rakendada paremini kestliku arengu strateegiat, edendada toetuste ja maksustamise reforme, tugevdades selleks **erasektori rolli ja parandades ärikliimat** rohkemate välismaiste otseinvesteeringute ligitõmbamiseks, sealhulgas avatuma ja kestlikuma kaubanduspoliitika kaudu, toetades kõige olulisemaid taristuprojekte, nagu töhusa, usaldusväärse ja kestliku transpordisüsteemi väljakujundamine. Arvestades väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKEd“) loomise olulisust kestliku ja kaasava majanduskasvu seisukohast, on kõnealusel sektoril ELi ja Egiptuse koostöös jätkuvalt keskne roll. Lisaks toetab EL jõupingutusi, mida Egiptus teeb **avaliku halduse reformi ja hea valitsemistava** edendamiseks, muu hulgas kvaliteetse statistika edendamise ning digitaalse revolutsiooni ja sellega seonduva uue äri- ja ühiskonnamudeli arvessevõtmise kaudu.

ELil on jätkuvalt oluline roll ettevõtluskeskkonna ja kestliku majanduskasvu toetamisel, sealhulgas konkreetsete juhtalgatuste kaudu sellistes prioriteetsetes valdkondades nagu: säästvate transpordiliikide ja ühistransporditaristu arendamine ning Egiptuse elektromobiilsusele ülemineku toetamine. Kooskõlas Egiptuse kestliku arengu strateegia 2030 elluviimisega laiendab EL oma toetust rohepöördele Egiptuses, sealhulgas põllumajandus- ja veesektori kestlikule arengule. Sellega seoses toetab EL ka digitaristu tõhustamist ja eelkõige üldist juurdepääsu tõhustatud, taskukohastele ja turvalistele võrkudele, samuti teadlikkuse suurendamist ning küberohtude kohta teabe ja teadmiste vahetamist.

Tunnistades teadusuuringute ja innovatsiooni tähtsust ühiskonna arengus, jätkavad EL ja Egiptus valdkondadevahelist koostööd teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas ning digitehnoloogia, sealhulgas tehisintellekti ja küberturvalisuse edendamisel, kaitstes samal ajal õigust eraelu puutumatusse. Sellega seoses rõhutasid Egiptus ja EL oma huvi hoogustada koostööd mitmes asjaomas teadusuuringute ja kõrghariduse harus, sealhulgas programmide „Euroopa horisont“, „Erasmus+“, PRIMA ning Vahemere Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni piirkondliku platvormi raames.

Arvestades Egiptuse hindamatut ja mitmekesist pärandit ning kultuuri- ja turismisektori märkimisväärset osa riigi majandusarengus, sisemajanduse koguproduktis (SKP), tööhõives, välisvaluutareservides ja ühiskonnas üldiselt, pööratakse erilist tähelepanu **seosele kultuuri, kultuuripärandi säilitamise ja majandusarengu vahel**. EL ja Egiptus teevad koostööd muu hulgas nii materiaalse kui ka mittemateriaalse kultuuripärandi kaitsmis- ja säilitamisviiside kindlaksmääramisel ning esitavad ettepanekuid asjakohaste ühiste koostöömeetmete kohta selles valdkonnas. EL ja Egiptus teevad koostööd, et suurendada võimalusi, kuidas leevendada Egiptuse turismisektorile COVID-19 pandeemiast tekkinud negatiivset mõju.

b) Kaubandus ja investeeringud

EL ja Egiptus on olulised **kaubanduspartnerid**. Pooled määravad ühiselt kindlaks sobivad lähenemisviisid, kuidas tugevdada kahepoolseid kaubandus- ja investeerimissuhteid, parandada konkurentsivõimet ning tagada kaupade ja teenuste juurdepääs teineteise turgudele kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjade ja ELi-Egiptuse assotsiatsioonilepinguga ning Egiptuse edasise integreerimisega piirkondlikesse ja ülemaailmsetesse väärtusahelatesse.

EL ja Egiptus teevad tihedat koostööd, et esitada ühised praktilised ettepanekud, kuidas aidata Egiptusel suurendada konkurentsivõimet ja turu läbipaistvust, **tugevdada olemasolevaid kaubandus- ja investeerimissuhteid** ning tagada ELi-Egiptuse assotsiatsioonilepingu kaubandust

ja konkurentsi käsitlevate sätete täielik järgimine ning lepingu rakendamine viisil, mis võimaldab selle potentsiaali täielikult ära kasutada. Tarbijate tervise ja ohutuse paremaks kaitsmiseks toetab EL kestlike toidusüsteemide ümberkujundamist ning tulemuslike tarbijaohutuse raamistike väljatöötamist, võttes arvesse WTO eeskirju, rahvusvaheliselt kokkulepitud sanitaar- ja fütosanitaarstandardeid ning asjaomaseid ELi eeskirju ja põhimõtteid. Mõlemad pooled teevad tihedat koostööd Euroopa investeeringute ligimeelitamiseks ja suurendamiseks, eelkõige luues soodsa investeerimiskeskonna, ning kaaluvad selliseid võimalusi nagu Suessi kanali majandusvöönd, avatum ja kestlikum kaubanduspoliitika ning õigusraamistiku tõhustamine.

EL toetab Egiptuse poliitikat e-kaubanduse, digikaubanduse ja konkurentsi reguleerimise edendamisel ning riigi investeerimispotentsiaali suurendamisel, parandades ärikliimat ning arendades Egiptuse roheline info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) strateegiat.

c) Sotsiaalne areng ja sotsiaalne õiglus

EL toetab Egiptuse püüdlusi edendada ja reformida sotsiaalset arengut ja sotsiaalset õiglust ning sisukat ja kaasavat sotsiaaldialoogi ning tegeleda elanikkonna kiire kasvuga seotud sotsiaalsete ja demograafiliste probleemidega, sealhulgas veepuuduse ja toiduga kindlustatusega seotud haavatavusega. See hõlmab riigi inimressursside arendamist, eelkõige noorte, naiste ja laste osas. EL toetab Egiptuse jõupingutusi edendada Egiptuses **haavatavas olukorras olevate isikute** majanduslikku ja sotsiaalset **kaitset**, eelkõige isikute puhul, kes puutuvad kokku majandusreformide võimaliku negatiivse mõjuga ja väliste šokkide, näiteks COVID-19 pandeemia tagajärgedega terviklike **sotsiaalsete turvavõrgustike ja sihipäraste sotsiaalkaitseprogrammide kaudu, mis on kooskõlas inimväärse elu algatuse (Haya Karima) ning Takafuli ja Karama programmidega**. Erilist tähelepanu pööratakse naiste mõjuvõimu suurendamise edendamisele ning naiste ja tütarlaste rollile ühiskonnas ja majanduses, nagu on kavandatud naiste mõjuvõimu suurendamise riiklikus strateegias aastani 2030. Lisaks jätkavad EL ja Egiptus **maapiirkondade ja linnade sotsiaal-majandusliku kaasava arengu** edendamist, samuti põhiteenuste osutamise parandamist, kaasaegse kvaliteetse **hariduse** toetamist, muu hulgas selleks, et tagada seos tööturu nõudmistega, parandades elanikkonna digioskusi ja kirjaoskust, tehnilist ja kutseõpet ning **tervishoiusüsteeme**.

EL ja Egiptus teevad koostööd tervishoiusektoris, et vähendada COVID-19 pandeemiast tulenevat survet tervishoiuteenustele, ning vaktsiinide osas, et toetada Egiptuse püüdlusi saada piirkondlikuks tootmis- ja ekspordikeskuseks, mille toodang suunatakse Aafrikasse ja Lähis-Idasse. EL jagab oma kogemusi üldise tervisekindlustuse kehtestamise ja parema tervishoiuteenuse pakkumise alal.

d) Energia, keskkond ja kliimameetmed

EL ja Egiptus teevad koostööd **energiaallikate mitmekesistamisel ja üleminekul vähese heitega majandusele**, pöörates erilist tähelepanu taastuvatele energiaallikatele, **energiatõhususe** meetmetele ning järkjärgulisele üleminekule vähese CO₂ heitega ja säästvatele transpordiliikidele maismaal, meretranspordis ja tsiviillennunduses. Egiptuse valitsuse taotluse alusel toetab EL riigi jõupingutusi ajakohastada integreeritud energiastrateegiat, mille eesmärk on rahuldada riigi vajadused kestliku arengu seisukohast ja vähendada kasvuhooonegaaside heidet. ELi ja Egiptuse vahelise **energia- ja kliimadialoogi tugevdamine** aitab kindlaks määrata peamised koostöövaldkonnad. See võib hõlmata Egiptuse jõupingutuste toetamist teel piirkonna energiakeskuseks, keskendudes taastuvenergiALE, jätkuvat koostööd Ida-Vahemere gaasifoorumi raames ning vastastikku kasulike energiaprojektide, sealhulgas Egiptuse ja ELi vaheliste ühendusprojektide rakendamist.

EL ja Egiptus teevad koostööd ka ühiste teadusuuringute, kogemuste ja parimate tavade jagamise, tehnosiirde ning allpiirkondliku (Vahemere-äärsete riikide) koostöö edendamise valdkonnas, võttes nõuetekohaselt arvesse Vahemere mereökosüsteemide säilitamist.

EL ja Egiptus tõhustavad koostööd ökoturismi kontseptsiooni edendamiseks, sealhulgas bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks Egiptuses ja Vahemeres, eelkõige looduskaitsealade majandamisel ja kahjustatud loodusvarade taastamisel.

EL ja Egiptus teevad koostööd **kliima- ja keskkonnameetmete edendamisel, et saavutada kestlik areng** kooskõlas oma kohustustega, mis tulenevad ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonist, Pariisi kokkuleppest ja Glasgow kliimaotsustest. EL toetab Egiptuse **riiklikult kindlaksmääratud panuste** rakendamist kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise valdkonnas, sealhulgas kliimameetmete rahastamise kaudu. Lisaks sellele teevad EL ja Egiptus koostööd, et saavutada eesmärgid, mis on muu hulgas määratletud kestliku arengu tegevuskavas 2030 ja Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikus.

EL toetab Egiptuse jõupingutusi rohepöörde edendamisel, keskkonnasäästliku majanduskasvu ja töökohtade loomisel, oma energiaallikate potentsiaali ja kasutamise optimeerimisel, energiaallikate jaotuse edasisel mitmekesistamisel taastuvenergia ja energiatõhususe abil, juhtimise tugevdamisel ning keskkonnasõbralike arengusuundade loomisel.

EL toetab Egiptust kestliku rahanduse, sealhulgas roheliste võlakirjade edendamisel, keskkonnasäästlikkuse standardite vastuvõtmisel omamaiste investeeringute portfellis ning

suutlikkuse suurendamisel toota ja eksportida taastuvenergiat eelkõige elektri ja taastuvallikatest toodetud vesiniku kujul.

Pidades silmas veepuudusest tulenevat ohtu riiklikul ja piirkondlikul tasandil, toetab EL Egiptust **veevarude majandamisel** ning muudes ühist huvi pakkuvates valdkondades, nagu **elurikkuse säilitamine, kanalisatsioon, tahkete jäätmete käitlemine**, sealhulgas tööstusliku saaste vähendamine, kemikaalid ja ohtlike jäätmete käitlemine ning võitlus kõrbestumise ja mulla degradeerumise vastu. Samuti vaevad Egiptus ja EL ka Vahemere Liidu pakutavaid võimalusi koostööks kliima, keskkonna ja sinise majanduse valdkonnas.

EL ja Egiptus süvendavad koostööd, et minna üle kestlikele toidusüsteemidele, sealhulgas põllumajanduse ja kalanduse säästvale majandamisele ning looduslike tootmistegurite säilitamisele eesmärgiga suurendada toiduga kindlustatust.

2. Välispoliitiline partnerlus

a) Stabiilsuse tagamine ühistes naaberriikides ja kaugemalgi

Poliitilise stabiilsuse ja kestliku arengu üks põhilisi takistusi on konfliktid ja kriisid Vahemere piirkonnas. Inimeste kaitseks ja nende õnnelikuks eluks on määrava tähtsusega ELi ja Egiptuse ühised jõupingutused, et ennetada ja lahendada konflikte, propageerida julgeolekualast koostööd, leevendada konfliktide tagajärgi ja tegeleda nende algpõhjustega. ELi ja Egiptuse partnerlus on Vahemere piirkonna, Lähis-Ida ja Aafrika stabiilsuse ja jõukuse jaoks oluline ning ELi ja Egiptuse vaheline koostöö seab oma sihiks aidata kaasa konfliktide lahendamisele, rahu tagamisele, piirkondliku majandusintegratsiooni süvendamisele ning poliitiliste ja majanduslike probleemide lahendamisele nendes piirkondades.

Arvestades partnerluse strateegilist suunitlust, on EL ja Egiptus pühendunud välispoliitikaalase koostöö tugevdamisele kahepoolsete, piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide tasandil, eelkõige ÜROs ja mitmepoolsetel foorumitel, sealhulgas Vahemere Liidus ning Araabia Riikide Liigas ja Aafrika Liidus, mille liige Egiptus on. EL ja Egiptus on võtnud kohustuse teha koostööd ka ELi ja lõunapartnerite iga-aastaste ministrite kohtumiste raames, nagu on kavandatud nõukogu järeldustes uuendatud partnerluse kohta lõunanaabruse riikidega – Vahemere piirkonna tegevuskava. Prioriteedid hõlmavad uusi jõupingutusi iisraellaste ja palestiinlaste toetamiseks Lähis-Ida rahuprotsessis lahenduse leidmisel, tuginedes selles kontekstis ELi ja Egiptuse keskele rollile. Vahemere idaosas tõhustavad Egiptus ning EL ja selle liikmesriigid muu hulgas piirkondlikku koostööd kooskõlas rahvusvahelise õigusega, sealhulgas Ühinenud Rahvaste

Organisatsiooni mereõiguse konventsiooniga (UNCLOS). Egiptus ja EL teevad koostööd asjaomaste Julgeolekunõukogu resolutsioonide rakendamisel, eelkõige Lähis-Ida rahuprotsessi, Liibüa ning Süüria osas. Lisaks asub Egiptuses Aafrika Liidu konfliktijärgne ülesehitus- ja arenduskeskus ning Araabia Riikide Liiga peakorter, kellega EL jätkab koostöö süvendamist ja laiendamist. Lisaks sellele soovivad EL ja Egiptus teha tihedamat koostööd mitmepoolsel tasandil ning mõlemat poolt mõjutavate suuremate piirkondlike ja rahvusvaheliste probleemide lahendamisel, sealhulgas kliimameetmete valdkonnas.

Võttes arvesse Egiptuse kesksel rolli üleilmses arengus ja tema edasisi eesmärges selles valdkonnas, on üks ELi-Egiptuse koostöö eesmärges laiendada ELi-Egiptuse partnerlust laiemas piirkonnas, sealhulgas Aafrikas, vastastikust huvi pakkuvates valdkondades ning selliste algatuste kaudu nagu Aswani kestliku rahu ja arengu foorum. ELi ja Egiptuse jaoks on esmatähtis saavutada võimalikult kiiresti rahvusvaheline kokkulepe kooskõlas 2015. aasta põhimõtete deklaratsiooni ja rahvusvahelise õigusega Etioopia tammi küsimuses, et kaitsta Egiptuse veega kindlustatust ning edendada rahu ja stabiilsust piirkonnas laiemalt. Läbirääkimiste teel sõlmitud kokkuleppel põhinev rahvusvaheline leping aitab muuta selle vaidluse võimaluseks meelitada ligi välisinvesteeringuid ning suurendada stabiilsust piirkonna riikide ja miljonite inimeste jaoks. EL on valmis toetama Aafrika Liidu juhitavat protsessi koostöös rahvusvaheliste partnerite, sealhulgas ELiga, ning kui see on kõigile osapooltele kasulik ja soovitatav, etendama aktiivsemat rolli, tutvustades oma kogemusi ühiste veevarude majandamisel vastavalt rahvusvahelisele õigusele. Lisaks sellele toetavad EL ja Egiptus ettepanekuid arendada piirkondadevahelist koostööd, sealhulgas kolmepoolset koostööd Aafrikas.

b) Koostöö kriisiohjamisel ja kriisidele reageerimisel

EL ja Egiptus hoogustavad koostööd ja omavahelist konsulteerimist ning kogemuste vahetamist kriisiohjamise ja -ennetuse valdkonnas nii kahepoolselt kui ka piirkondlikul tasandil, sealhulgas Kairo rahvusvahelise konfliktide lahendamise, rahuvalve ja rahu kindlustamise keskuse (CCCPA) kaudu, et tegeleda sealhulgas COVAXi kaudu konfliktidest, kliimamuutustest, loodusõnnetustest ja epideemiast tulenevate keerukate probleemidega, mis ohustavad rahu, stabiilsust ja arengut nende ühistes naaberriikides ja kaugemal. Tõhustatakse tööd kliimamuutustele vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemise valdkonnas, sealhulgas investeeritakse ennetusmeetmetesse ning tugevdatakse koostööd elanikkonnakaitse ja katastroofiohu juhtimise valdkonnas.

3. Stabiilsuse tugevdamine

ELi ja Egiptuse ühine eesmärk on stabiilsuse tagamine ühiskonnas ja piirkonnas laiemalt. Tänapäevase demokraatliku riigi nurgakiviks olevad inimõigused, kodaniku-, poliitilised, majanduslikud, sotsiaalsed, töö- ja kultuurilised õigused, mis on sätestatud rahvusvahelistes inimõigustealastes õigusaktides, Euroopa Liidu lepingus ja Egiptuse põhiseaduses kehtestatud demokraatia põhimõtetes, on olulised mõlema poole stabiilsuse tagamiseks. Egiptus ja EL taaskinnitavad oma pühendumust demokraatia, põhivabaduste ja inimõiguste, soolise võrddõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste kui kõigi oma kodanike põhiseaduslike õiguste edendamisele kooskõlas mõlema rahvusvaheliste kohustustega, mis on aluseks pikaajalisele stabiilsusele ja julgeolekule. Egiptus astus olulisi samme, lõpetades 2021. aastal erakorralise seisukorra ja koostades Egiptuse riikliku inimõiguste strateegia (2021–2026). Neljale põhivaldkonnale keskenduvast riiklikust strateegiast kinnitatakse Egiptuse riikliku eesmärki teostada riigis stabiilsuse, edu ja kestliku arengu saavutamiseks kõiki kodaniku-, poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi. Sellega seoses pakub EL Egiptusele nimetatud õiguste ja eesmärkide rakendamisel tuge.

a) Hea valitsemistava ning tänapäevane ja demokraatlik riik

Egiptus ja EL taaskinnitavad oma pühendumust tagada vastutuskohustus, õigusriigi põhimõte, inimõiguste täielik austamine ja põhivabadused ning täita oma kodanike vajadused. See pühendumus suunab ELi edasist toetust Egiptuse jõupingutustele **suurendada riigi institutsioonide suutlikkust avaliku sektori tulemuslikuks reformimiseks**, edendades **õiguskaitseasutuste suutlikkust tagada kõigi julgeolek**. Kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja parimate tavadega töhestavad EL ja Egiptus koostööd **justiitspektori ajakohastamisel** ja suutlikkuse suurendamisel, eelkõige kaasaegse tehnoloogia rakendamisel, korruptsiooni, pettuste ja rahapesu vastases võitluses ning kuritegelikul teel saadud tulu tagasinõudmisel. EL ja Egiptus kaaluvad ka õigusala koostöö arendamist kriminaal- ja tsiviilasjades ning Egiptuse ja ELi õiguskaitseasutuste vaheliste koostöölepingute sõlmimist. EL ja Egiptus teevad samuti koostööd, et tagada isikuandmete kõrgetasemeline kaitse kooskõlas rahvusvaheliste andmekaitsestandarditega.

ELi ja Egiptuse parlamentide koostöö, sealhulgas parlamendikomiteede ja -gruppide vahelise struktureeritud kogemustevahetuse kaudu, parandab koordineerimist ja edendab vastastikust mõistmist. Samuti toetab EL Egiptuse jõupingutusi avalike teenuste kavandamisel ja osutamisel kõigil tasandil, tagades veelgi kindlamalt võrdsed majanduslikud, sotsiaalsed ja poliitilised võimalused ning edendades kõigi inimeste sotsiaalset integratsiooni.

b) Julgeolek ja terrorism

Julgeolek on mõlema poole ühine eesmärk. **Terrorism** ja terrorismi soodustav vägivaldne äärmuslus ähvardavad riikide sotsiaalset struktuuri Vahemere mõlemal kaldal. Need kujutavad enesest suurt ohtu meie kodanike turvalisusele ja heaolule. Nende ohtude vastu võitlemine on ELi ja Egiptuse ühine eesmärk ning pooled saavad teha koostööd tervikliku lähenemisviisi kaudu. See lähenemisviis tegeleks inimõigusi ja põhivabadusi täielikult austades terrorismi algpõhjustega, et **võidelda** edukalt **radikaliseerumisega ja seda ennetada** ning edendada sotsiaal-majanduslikku arengut. EL ja Egiptus on ühel meelel vajaduses teha koostööd religioonidevahelise dialoogi toetamiseks, et tugevdada inimkonna vendluse põhimõtteid, maksimeerida rahukultuuri ühiseid aluseid, mõistes samal ajal hukka inimestevahelise vägivalla, ning edendada usulist sallivust ja kaitsta usu- ja veendumusvabadust. EL ja Egiptus on jätkuvalt pühendunud koostööle võitluses äärmusluse ning igasuguse diskrimineerimise, sealhulgas islamofobia, rassismi ja ksenofoobiaga. EL ja Egiptus tõhustavad operatiivkoostööd valdkondades, mis on seotud julgeoleku ja terrorismivastase võitlusega, sealhulgas lennundusjulgestuse ja julgeolekualase kaitsega, samuti suutlikkusega ennetada rahvusvahelist organiseeritud kuritegevust, nagu rändajate ebaseaduslik üle piiri toimetamine, inimkaubandus, sealhulgas lastega kaubitsemine, kultuuriväärtustega kaubitsemine ja ebaseaduslikult kaubitsetud kultuuriväärtuste tagastamine kooskõlas rahvusvahelise õigusega, ebaseaduslik uimastikaubandus, terrorismi rahastamine ja rahapesu, ning nende vastu võidelda.

Mõlemad pooled on nõustunud hoogustama koostööd väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse kõigi aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist käsitleva ÜRO tegevuskava rakendamisel, sealhulgas kogemuste vahetamise, koolituste ja muude suutlikkust arendavate meetmetega.

c) Ränne ja liikuvus

EL ja Egiptus rõhutavad koostöö jätkamise olulisust, et tegeleda ühiselt tõhusal ja tulemuslikul viisil ebaseadusliku rände probleemidega ning rände ja liikuvuse kõigi muude aspektidega, sealhulgas **seadusliku rändega**, kooskõlas ELi ja liikmesriikide pädevusega ulatuslike, kohandatud ja vastastikku kasulike partnerluste kaudu ning Valletta tippkohtumise poliitilise deklaratsiooni ja Valletta ühise tegevuskava vaimus, ning võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist uue rände- ja varjupaigaleppe⁶ kohta.

EL toetab jätkuvalt Egiptuse valitsuse jõupingutusi, et tugevdada **rände- ja varjupaigaküsimuste juhtimise** raamistikku ning mobiliseerida õigeaegselt rahalisi vahendeid asjaomastest instrumentidest. Tundes heameelt Egiptuse positiivsete tulemuste üle ebaseaduslike rändevõogude

⁶ COM(2020) 609 final

käsitlemisel, jätkab EL neile tuginedes Egiptuse jõupingutuste toetamist ebaseadusliku rände ennetamisel ja selle vastu võitlemisel, piirihalduse tugevdamisel ning inimkaubanduse ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu võitlemisel, sealhulgas inimkaubanduse ohvrite tuvastamisel ja abistamisel.

EL ja Egiptus on pühendunud rändajate, varjupaigataotlejate ja pagulaste õiguste kaitsmisele, austades täielikult inimõigusi ja pagulasõigust. EL püüab toetada ja tugevdada Egiptuse suutlikkust neid õigusi kaitsta, pakkuda sealhulgas pagulastele, rändajatele ja varjupaigataotlejatele kaitset kooskõlas rahvusvaheliste standarditega ning juurdepääsu sellistele põhiteenustele nagu tervishoid ja haridus. EL püüab tõhustada koostööd Egiptusega vabatahtliku ümberasustamise valdkonnas. EL ja Egiptus edendavad ja hõlbustavad koostööd tuvastamise, tagasipöördumise, sealhulgas toetatud vabatahtliku tagasipöördumise, tagasivõtmise ja ebaseaduslike rändajate nende päritoluriiki kestliku taasintegreerimise valdkonnas. EL ja Egiptus uurivad koostöövaldkondi piirihalduse valdkonnas.

See käib käsikäes koostööga ebaseadusliku rände ja kolmandatest riikidest tuleneva sundrände algpõhjustega tegelemisel ja nende vastu võitlemisel, eelkõige konfliktide ja ebastabiilsuse, arengu mahajäämuse, vaesuse ja töötusega tegelemisel, samuti kliimamuutuste ja põua negatiivsete mõjude kõrvaldamisel. See põhineb muu hulgas sotsiaal-majanduslike võimaluste loomisel ning tähendab eelkõige paremaid väljavaateid noorte jaoks töökohtade loomise algatuste kaudu COVID-19 kriisist taastumise kontekstis.

Inimeste nõuetekohane, ohutu, korrapärane ja vastutustundlik **liikuvus**, sealhulgas hariduslikel eesmärkidel, vältides samal ajal ajude äravoolu, võib aidata kaasa oskuste ja teadmiste arendamisele, mis omakorda võib aidata kaasa Egiptuse arengule. Samuti ehitab see püsivaid sildu ELi ja Egiptuse kõrge kvalifikatsiooniga tööjõu vahel kooskõlas ELi ja liikmesriikide pädevustega.

III. Koostööpõhimõtted

Inimteguri ja inimestevaheliste kontaktide **edendamine** tihendab sidemeid ja seega tugevdab partnerlust ELi ja Egiptuse vahel. Partnerluse prioriteetide üks oluline aspekt on vastastikune vastutus eurooplaste ja egiptlaste ees.

Samuti tuleks ühishuvi pakkuvaid probleeme käsitleda **tihedama piirkondliku ja allpiirkondliku (lõuna-lõuna-suunalise) koostöö** kaudu. Sellega seoses teevad EL ja Egiptus koostööd Vahemere Liidu raames ja Anna Lindhi sihtasutuse kaudu, ennekõike kultuuridevahelise dialoogi vallas.

Dialoogi pidamise kultuur on osutunud väärtuslikuks vahendiks, et saavutada vastastikune lugupidamine. Väga oluline on **süvendada dialoogi** sellistes küsimustes nagu demokraatia, inimõigused, sotsiaal-majanduslik areng, kaubandus, investeringud ning ühist huvi pakkuvad

piirkondlikud ja rahvusvahelised küsimused. Samuti võimaldab dialoog partnerlust põhjendada ning hinnata selle ulatust ja sellega saavutatut.

Kooskõlas Egiptuse valitsuse prioriteetidega on partnerluse prioriteetide keskne küsimus keskendumine **noortele**, kellest sõltub meie ühiskondade pikaajaline stabiilsus, ja **naistele**. Keskne eesmärk on neid võimestada ning anda neile seaduslikud ja praktilised vahendid, et nad saaksid aktiivse oma riigi majanduses ja valitsemises osalemisega täita neile õigusega kuuluvat rolli ühiskonnas. EL ja Egiptus vahetavad ka edaspidi kogemusi naistevastase diskrimineerimise ja vägivallega võitlemise ja soolise võrdõiguslikkuse edendamise, samuti kaasatuse edendamise ja noortele võimaluste andmise vallas.

EL ja Egiptus on seisukohal, et **kodanikuühiskond** aitab oluliselt ja suuresti kaasa nendevahelise partnerluse prioriteetide rakendamisele ning tänapäevase, demokraatliku riigi läbipaistvale ja kaasavale valitsemisele ning võib toetada Egiptuse kestliku arengu protsessi. Nad töötavad koos kodanikuühiskonnaga, et aidata kooskõlas Egiptuse põhiseaduse ja mõlema poole asjaomaste õigusaktidega tõhusalt kaasa majandusliku, poliitilise ja sotsiaalse arengu protsessile.

IV. Kokkuvõte

EL ja Egiptus määratlesid ühise vastutuse vaimus üheskoos partnerluse prioriteedid. Kooskõlas Vahemere piirkonna tegevuskava ja nõukogu järelduste läbivaatamisega on 2024. aastaks ette nähtud vahehindamine, mille käigus hinnatakse partnerluse prioriteetide mõju ja vajaduse korral kohandatakse neid prioriteete. Assotsiatsioonikomitee ja assotsiatsiooninõukogu on jätkuvalt peamised organid, kes viivad kord aastas läbi partnerluse prioriteetide rakendamise üldhindamise.